

**FACTORS AFFECTING ELECTIVE CESAREAN SECTION
AMONG NULLIPAROUS WOMEN**

PIRALRAT POTHONG

๖

With compliments
of

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE (PUBLIC HEALTH)
MAJOR IN INFECTIOUS DISEASE
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2002

ISBN 974-04-1216-5

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

TH
P667f
2002
ค.2

4136344 PPH/M : MAJOR : INFECTIOUS DISEASES : M.Sc. (PUBLIC HEALTH)

KEY WORD : CESAREAN SECTION/ ATTITUDE/ VALUE

PIRALRAT POTHONG : FACTORS AFFECTING ELECTIVE CESAREAN SECTION AMONG NULLIPAROUS WOMEN, THESIS ADVISERS : AMORN RATH PODHIPAK, Ph.D, ROONGROTE POOMRIEW Ph.D., 106 PAGES, ISBN 974-04-1216-5

Cesarean section is a surgical technique used for complicated delivery, which can ensure safety of the mother and the baby. Nowadays, the delivery methods in Thailand has changed to a higher cesarean section rate due to several factors which came to the interest of the researcher. This unmatched case control study was conducted to predict the factors affecting the elective cesarean section among nulliparous women in a hospital in the eastern part of Thailand. The study targeted at 140 pregnant women who chose cesarean section without clinical indications compared with 140 pregnant women who had normal delivery without complication during antepartum and intrapartum, with the baby was in normal condition.

The block sampling technique was used for selecting the sample population. The data was collected by interviewing 280 postpartum women who received intrapartum care from 7 January to 30 December 2000. The relationship between factors affecting the elective cesarean section was affirmed by the analysis using multiple logistic regression.

The results show that factors affecting the elective cesarean section, ranged based on their risk, were: pre-disposing factors; enabling factors; and reinforcing factors. The pre-disposing factors were: poor attitude toward normal delivery (OR = 64.76, 95% CI= 11.69-358.67), low valuation toward normal delivery (OR= 28.11, 95% CI =5.00-158.10), and the educational level of bachelor's degree or higher (OR= 18.97, 95% CI= 3.12-115.33). The enabling factors were: monthly income of the family \geq 20,001 Baht (OR=8.72, 95% CI= 1.34-56.75); obtaining antenatal care at a clinic (OR= 4.11, 95% CI= 1.37-12.34); mothers with reimbursed delivery payment from the welfare (OR=3.98, 95% CI= 1.31-12.06). Finally, the reinforcing factors was negative advice on normal delivery given by the attending doctor (OR=3.51, 95% CI = 1.26-9.77).

This study implies that changing mother's attitude and values toward delivery is very important in reducing unnecessary cesarean section. Public relations on correct information on delivery methods provided by the public/ private sectors, NGOs and medical personnel, taking into account morality, and medical correctness, should also be of concern.

4136344 PHPH/M : สาขาวิชาเอก : โรคติดเชื้อ ; วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์)

พริลรัตน์ โพธิ์ทอง: ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องของมารดาครรภ์แรก (FACTORS AFFECTING ELECTIVE CESAREAN SECTION AMONG NULLIPAROUS WOMEN) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: อมรรรัตน์ โพธิ์พรรค Ph.D , รุ่งโรจน์ พุ่มริ้ว Ph.D. 106 หน้า.ISBN 974-04-1216-5

การผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง เป็นวิธีการทางเทคโนโลยีเพื่อช่วยในกระบวนการคลอดที่มีภาวะแทรกซ้อนให้มารดาและบุตรมีความปลอดภัย แต่ปัจจุบันแนวโน้มวิธีการคลอดในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไป และพบว่ามีการผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องมากขึ้น ซึ่งมีปัจจัยหลากหลายที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนี้

การศึกษานี้เป็นการศึกษาแบบ Unmatched case control study เพื่อทำนายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องของมารดาครรภ์แรกที่มารับการคลอดในโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดทางภาคตะวันออก โดยทำการศึกษาในกลุ่มมารดาที่เลือกการผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง โดยที่ไม่มีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์ จำนวน 140 คน เปรียบเทียบกับมารดาในกลุ่มคลอดปกติที่ปราศจากภาวะแทรกซ้อนระหว่างตั้งครรภ์และขณะคลอด และลูกที่เกิดมาปกติ จำนวน 140 คน

การศึกษานี้เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เทคนิค Block Sampling เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์มารดาหลังคลอดจำนวน 280 คน มารับการบริการคลอดตั้งแต่ 7 มกราคม 2543- 30 ธันวาคม 2543 จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่สนใจที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเลือกผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง และมีการใช้วิธีการทางสถิติ ขึ้นกับความหนักแน่นของความสัมพันธ์ ด้วยการวิเคราะห์ตัวแปรเชิงซ้อน ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยลอจิสติก

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเลือกผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง มีอัตราเสี่ยงสัมพันธ์เรียงลำดับจากมากไปน้อย ทางด้านปัจจัยนำ ได้แก่ทัศนคติต่อการคลอดปกติที่มีค่าคะแนนในระดับต่ำ (OR= 64.76, 95% CI= 11.69-358.67) ค่านิยมต่อการคลอดปกติในระดับต่ำ (OR=28.11,95%CI= 5.00-158.10) ระดับการศึกษาในกลุ่มมารดาจบปริญญาตรีหรือสูงกว่า(OR=18.97,95% CI =3.12-115.33)

ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ รายได้ของครอบครัว/เดือน $\geq 20,001$ บาท (OR= 8.72,95%CI= 1.34 -56.75) การใช้บริการฝากครรภ์ที่คลินิก(OR= 4.11,95%CI= 1.37-12.34) มารดาที่มีสวัสดิการที่เบิกสำหรับการคลอด(OR=3.98 ,95%CI= 1.31-12.06) และปัจจัยเสริม ได้แก่ คำแนะนำทางด้านลบต่อการคลอดปกติที่แพทย์ให้กับมารดา (OR= 3.51,95%CI= 1.26 -9.77)

จากการศึกษานี้พบว่า การปรับเปลี่ยนทัศนคติและค่านิยมของมารดา มีความสำคัญมากในการลดอัตราการทำผ่าตัดคลอดที่ไม่จำเป็น รวมถึงการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการคลอดจากหน่วยงานราชการหรือหน่วยงานเอกชน/องค์กรอิสระและบุคลากรทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้อง ต้องมีจริยธรรม คุณธรรม และใช้ความถูกต้องตามหลักการทางการแพทย์เป็นที่ตั้ง